

ΕΜΕΙΣ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ

ΜΕΡΕΣ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

Marinella Linardos, Ph.D. Italian Psychoanalytical Association, Adjunct Professor, Catholic University of the Sacred Heart, Rome, Italy

«Η Παρακμή του Ιδανικού Εχθρού: Μεταξύ Нарκισσισμού και Σοσιαλισμού»

Τι καθορίζει το αίσθημα ότι ανήκουμε σε ένα «εμείς», σε μια οικογένεια, σε μια κοινότητα; Πόσο σημαντικός είναι ο τόπος καταγωγής; Και ποιοι έχουν γίνει οι άλλοι σήμερα; Πόσο απομακρυσμένοι είμαστε από τους άλλους της τραγωδίας "οι Πέρσες"; Γιατί φαίνεται ότι έχουμε γίνει τόσο αδιάφοροι για το τι συμβαίνει στους άλλους;

Θωμάς Υφαντής, Καθηγητής Ψυχιατρικής, Ιατρική Σχολή, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

"Νῦν εὐπλόηκα, ὅτε νεναυάγηκα" (Τώρα πλέω καλώς, αφού ναυάγησα)

Ατραποί οδύνης και δυνατότητες πλεύσης

Τι κάνουμε όταν η ζωή μας ναυαγεί; Προσπαθούμε να ξεχάσουμε τον πόνο, να τον νικήσουμε ή να τον κατανοήσουμε; Μπορεί η οδύνη να γίνει εμπειρία που μας μεταμορφώνει χωρίς να μας καταστρέφει, να γίνει πυξίδα αντί για εμπόδιο, σε μια εποχή που μας καλεί να είμαστε «ανθεκτικοί»; Μπορεί η οδύνη να μετατραπεί σε χώρο σκέψης και μεταμόρφωσης; Μια διαδρομή από τη λογοτεχνία έως την ψυχαναλυτική σκέψη για τους «όρους πλεύσης» μετά το ναυάγιο.

Ανδρέας Γκορίνης, Ψυχίατρος, Ψυχαναλυτής, μέλος της ΕΨΕ και της IPA

«Οι σεξουαλικότητες στην ψηφιακή εποχή: η περίπτωση της διαδικτυακής πορνογραφίας»

Πως επηρεάζει το διαδίκτυο την σεξουαλικότητα; Που βρίσκονται τα όρια υγιούς και παθολογικής χρήσης της διαδικτυακής πορνογραφίας; Ποιες είναι οι επιδράσεις της διαδικτυακής πορνογραφίας στον ψυχισμό παιδιών, εφήβων και ενηλίκων; Πώς μπορεί να αντιμετωπιστεί η βλαπτική επίδραση του διαδικτύου στην ανάπτυξη της σεξουαλικότητας;

20:30 Εγκαίνια έκθεσης φωτογραφίας με θέμα «Εμείς και οι Άλλοι» από τη Λέσχη Δημιουργικής Φωτογραφίας «Φωτόραση», περιήγηση και σχολιασμός.

Ποιοι είμαστε «εμείς» και ποιοι οι «άλλοι»; Στην ψυχική ζωή, τα όρια αυτά δεν είναι ποτέ σταθερά. Ο «άλλος» δεν βρίσκεται μόνο απέναντί μας-εγγράφεται και μέσα μας, ως εσωτερικό αντικείμενο, στις επιθυμίες, στις αμφιθυμίες και στους τρόπους με τους οποίους σχετιζόμαστε. Η ψυχική υγεία και η ψυχική νόσος δεν αποτελούν αποκλειστικά ατομικά φαινόμενα, αλλά συγκροτούνται μέσα σε σχέσεις – εκεί όπου το ατομικό συναντά το συλλογικό, συχνά και συγκρουσιακά.

Το τριήμερο «Εμείς και οι Άλλοι» επιχειρεί να ανοίξει έναν χώρο σκέψης πάνω σε αυτή τη συνθήκη, προσεγγίζοντας την ψυχική υγεία και την ψυχική νόσο όχι ως σταθερές κατηγορίες, αλλά ως ρευστές μεταβάσεις που αναδύονται μέσα στη σχέση.

Οι θεματικοί άξονες περ λαμβάνουν τη δυναμική υγείας και νόσου, τη βία και την καταστροφικότητα, τις δυσκολίες στο σχετιζοσθαι και τη ναρκισσιστική ευαλωτότητα και οργή — θέματα που διαπερνούν την καθημερινή ζωή όλων μας. Η βία προσεγγίζεται όχι μόνο ως πράξη, αλλά και ως αποτυχία επεξεργασίας της ματαιώσης, της απώλειας ή και της ενοχής, ενώ η συνάντηση με την τέχνη και τον κινηματογράφο λειτουργεί ως πεδίο κατανόησης και υπαρξιακού στοχασμού.

Το τριήμερο φιλοδοξεί να αποτελέσει έναν χώρο συνάντησης ανάμεσα στην ψυχιατρική, την ψυχανάλυση, την τέχνη και την κοινότητα, έναν χώρο όπου ο «άλλος» δεν αντιμετωπίζεται ως αντικείμενο προς ερμηνεία, αλλά ως υποκείμενο σχέσης. Το διακύβευμα είναι η συγκρότηση ενός «εμείς» ικανού να αντέχει τη διαφορά, την ευαλωτότητα και τη θλίψη, αναγνωρίζοντας ότι η ψυχική υγεία δεν είναι κάτι που κατέχεις, αλλά κάτι που καλλιεργείται μέσα στη σχέση και που συχνά, διεκδικείται.

Εταιρεία Προαγωγής Ψυχικής Υγείας Ηλείου

Μονάδα Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση

ΕΜΕΙΣ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ

ΜΕΡΕΣ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

Τριήμερο για τη σχέση, τη διαφορά και τη συνύπαρξη, με διεθνή συμμετοχή

Πώς συναντιόμαστε όταν διαφέρουμε;

15-17 ΜΑΪΟΥ 2026

Αίθουσα Αρχιεπισκόπου Σπυρίδωνος
Ζωσιμαία Παιδαγωγική Ακαδημία

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΙΝΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΗ

ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ

- Μονάδα Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση «Αριάδνη»
- Ελληνική Ψυχαναλυτική Εταιρεία

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Παρασκευή 15 Μαΐου 2026, 17:30 - 20:30

«Ψυχική Υγεία και Ψυχική Νόσος: ανάμεσα στο "εμείς" και τους "άλλους"»

Προσέλευση: 17:00-17:30

Χαιρετισμοί

17:30: Έναρξη **Θωμάς Υφαντής**, Καθηγητής Ψυχιατρικής, Ιατρική Σχολή, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Επιστημονικά Υπεύθυνος της Μονάδας Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση «Αριάδνη»

Στρογγυλό τραπέζι

Συντονιστής **Δημήτρης Μαλιδέλης**, Ψυχολόγος, Ψυχαναλυτής, μέλος της ΕΨΕ και της IPA

Σαράντης Θανόπουλος, Ψυχίατρος, Ψυχαναλυτής, πρ. Πρόεδρος της Ιταλικής Ψυχαναλυτικής Εταιρείας, Μέλος της Ελληνικής Ψυχαναλυτικής Εταιρείας και της Διεθνούς Ψυχαναλυτικής Ενώσεως (IPA)

«Όχι ανθεκτικότητα, αντίσταση»

Η σύγκρουση μεταξύ της λογικής της επιθυμίας και της λογικής της ανάγκης στο χώρο της ψυχικής φροντίδας και στην κοινωνία

Η σχέση μας με τον άλλο υπάρχει μόνο ως αμοιβαία αναγνώριση στο χώρο της επιθυμίας. Όσο πιο πολύ αυτή η σχέση περιορίζεται στο χώρο της ανάγκης τόσο περισσότερο εξανεμίζεται. Επειδή η επιθυμία είναι συνυφασμένη με την σύγκρουση, η σχέση με τον άλλο περιέχει πάντοτε την αγωνία, την απώλεια και τον πόνο. Το πένθος είναι ο κινητήρας της συνεχούς της ανανέωσης.

Ο χώρος της ψυχοπαθολογίας εκφράζει με τον πιο καθαρό τρόπο την σύγκρουση της επιθυμίας με την ανάγκη και την αμφιταλάντευση του υποκείμενου ανάμεσα στην διαφοροποιημένη και διαφοροποιητική σχέση με τον άλλο. Στο χώρο της θεραπείας του ψυχικού πόνου γίνεται παραδειγματική η διαφορά και η σύγκρουση ανάμεσα σε δυο αντιλήψεις της ζωής και του ανθρώπου.

Η σχέση του ψυχαναλυτή, του ψυχοθεραπευτή και του ψυχιάτρου με το υποκείμενο που πάσχει τον βάζει σε επικοινωνία με κρίσιμες εποχές της αποδιοργάνωσης της σχέσης με τον άλλο, ενώ η αποδιοργάνωση αυτή στα κοινωνικά τραύματα και αντιστρόφως.

Η σύγκρουση ανάμεσα στη λογική της ανάγκης και την λογική της επιθυμίας συγκροτείται σήμερα περισσότερο παρά ποτέ ως σύγκρουση ανάμεσα στην ανθεκτικότητα (resilience) και στην αντίσταση. Η πρώτη εκφράζει μία προσαρμοστική τάση στο χειρότερο (που οι αλγόριθμοι και η τεχνητή νοημοσύνη έχουν έντονα ενισχύσει) και δημιουργεί μία κατάσταση ψυχικής αδράνειας. Η δεύτερη εκφράζει την επιμονή σε μία κριτική δημιουργική αντίληψη της ζωής που ανανεώνει συνεχώς και διατηρεί ζωντανή την επιθυμία.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ 2021-2027

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΗΠΕΙΡΟΣ 2021-2027

Σάββατο 16 Μαΐου 2026, 10:30 – 13:30

«Βία και Καταστροφικότητα: όταν ο Άλλος – ή το Εγώ – γίνονται απειλή»

Προσέλευση: 10:00–10:30

10:30: Στρογγυλό τραπέζι

Συντονιστής **Χρήστος Μαντάς**, Αφυπηρετήσας Αναπληρωτής Καθηγητής Ψυχιατρικής, Ιατρική Σχολή, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Χρήστος Ζερβός, Ψυχίατρος, Παιδοψυχίατρος, Ψυχαναλυτής, πρώην Πρόεδρος της Ελληνικής Ψυχαναλυτικής Εταιρείας και μέλος της Ψυχαναλυτικής Εταιρείας Παρισίων

«Ο άλλος είναι μέσα μας από την αρχή;»

Τι είδους σχέση έχουμε με τους άλλους και πώς αυτή διαμορφώνεται; Σε αντίθεση με μια κεντρική θεώρηση του Freud, ότι ο άλλος έρχεται στη ζωή του ατόμου σε ένα δεύτερο χρόνο, μετά από μια πρώτη φάση нарκισσιστικής οργάνωσης, μπορεί να διατυπωθεί, και μια αντίθετη άποψη, σύμφωνα με την οποία ο άλλος είναι εκεί από την αρχή, στο πλαίσιο μιας πρωταρχικής συνύπαρξης όπου το ενδοψυχικό δεν διαφοροποιείται από το δι-υποκειμενικό. Με άλλα λόγια, μπορεί να υποστηριχθεί ψυχαναλυτικά ότι ο άλλος είναι ήδη παρών πριν από τη συγκρότηση του υποκειμένου, εξανθρωπίζοντας το αρχικό σωματοψυχικό άμορφο του νεογέννητου αλλά και αλλοτριώνοντάς το ταυτόχρονα. Έτσι, το Εγώ οικοδομείται επάνω σε μια βάση υπερβολικής ετερότητας.

Δημήτρης Μαλιδέλης, Ψυχολόγος, Ψυχαναλυτής, μέλος της ΕΨΕ και της ΙΡΑ

«Η καταστροφικότητα στις ερωτικές σχέσεις»

Η ανακάλυψη της διαφοράς των δύο φύλων – από το αγόρι και το κορίτσι – και του συμπλέγματος ευνουχισμού την περίοδο του φαλλικού σταδίου και του οιδιπόδειου συμπλέγματος, αποτελεί το οικοδόμημα των τατίσεων και της ώριμης σεξουαλικότητας ή είναι στην βάση της καταστροφικότητας στις ερωτικές σχέσεις, την οποία πολύ συχνά αντιμετωπίζουμε στην κλινική μας εργασία;

Διονύσης Τσιογκρής, Ψυχίατρος, Ψυχαναλυτής, μέλος της ΕΨΕ και της ΙΡΑ

«Η κανονικότητα και η σχέση της με την καταστροφικότητα»

Στην ψυχαναλυτική θεώρηση οι έννοιες του φυσιολογικού και του παθολογικού ανήκουν στο ίδιο συνεχές. Μπορεί η «κανονικότητα» η οποία εξυπηρετεί κοινωνικά τη σταθερότητα ενός συστήματος, να βρίσκεται στο παθολογικό άκρο του συνεχούς; Μπορεί η συμμόρφωση και η κοινωνική αποδοχή να λειτουργούν καταστροφικά εις βάρος της ατομικότητας και της εσωτερικής ζωής; Μπορεί να είναι καταστροφική η επίπτωση της κοινωνικής προσαρμογής στην αυθεντικότητα του εαυτού; Και ποια μπορεί να είναι η σχέση της με τις εκδηλώσεις βίας;

Μαρία Μαρκοπούλου, Ψυχίατρος, Επίκουρη Καθηγήτρια Ψυχιατρικής Ψυχοτροδικαστικής ΑΠΘ, Γραμματέας Κλάδου Ψυχοτροδικαστικής ΕΨΕ

«Ο "άλλος" εντός: Βία, ανθρωποκτονία και τα όρια του εαυτού στην ψυχική νόσο»

Ποιος είναι τελικά ο «άλλος» όταν μιλάμε για βία και ανθρωποκτονία; Μπορούμε να συνεχίσουμε να διαχωρίζουμε με ασφάλεια το «εμείς» από το «εκείνοι», όταν η καταστροφικότητα φαίνεται να αναδύεται σε συνθήκες έντονης ψυχικής πίεσης, ματαίωσης ή απώλειας; Τι συμβαίνει όταν τα όρια μεταξύ εαυτού και άλλου καθίστανται ασαφή ή καταρρέουν; Πώς βιώνεται ο άλλος σε ψυχωτικές καταστάσεις — ως διωκτικός εχθρός ή ως φορέας αφόρητων εσωτερικών συγκρούσεων; Και τι σημαίνει όταν η σκέψη αδυνατεί να επεξεργαστεί αυτά τα βιώματα; Είναι η ανθρωποκτονία μια ακραία απόπειρα αποκατάστασης ορίων ή εκφόρτισης ανυπόφορων εντάσεων; Και ποια είναι η θέση της ευθύνης μέσα σε αυτό το σύνθετο πλέγμα ψυχοπαθολογίας και σχέσεων;

Σάββατο 16 Μαΐου 2026, 17:30 – 20:30

Προσέλευση: 17:00–17:30

17:30 – Σχολιασμός κινηματογραφικής ταινίας

Αποστολή στην Μπρίζ (In Bruges)

του Martin McDonagh με τους Colin Farrell, Brendan Gleeson & Ralph Fiennes

Δύο πληρωμένοι δολοφόνοι καταφεύγουν στη μεσαιωνική πόλη της Μπρίζ μετά από μια αποτυχημένη αποστολή, εγκλωβισμένοι σε έναν τόπο σχεδόν εξωπραγματικής ομορφιάς και ταυτόχρονα χώρο αναμονής που μετατρέπεται σε ψυχικό καθαρτήριο. Η βία του παρελθόντος επιστρέφει ως ενοχή, αυτομομφή και ανάγκη τιμωρίας. Η ταινία διερευνά τη βία τόσο ως πράξη απέναντι στον Άλλον όσο και ως αυτοκαταστροφική διεργασία του Εγώ. Η нарκισσιστική πληγή, το άτεγκτο υπερέγώ και το

ερώτημα της ηθικής ευθύνης διαπερνούν την αφήγηση. Με μαύρο χιούμορ και τραγική ειρωνεία, το In Bruges φωτίζει τα όρια ανάμεσα στην ενοχή, την τιμωρία, την εκδίκηση και τη δυνατότητα λύτρωσης.

Σχολιασμός

Ιωάννης Μαλογιάννης, Εκλεγμένος Επίκουρος Καθηγητής Ψυχιατρικής, Ιατρική Σχολή ΕΚΠΑ, Υποψήφιο Πρόεδρος Μέλος Ελληνικής Εταιρείας Ψυχανάλυσης και Ψυχαναλυτικής Ψυχοθεραπείας (ΕΕΨΨ)

Συζητητής

Θωμάς Υφαντής, Καθηγητής Ψυχιατρικής, Ιατρική Σχολή, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Κυριακή 17 Μαΐου 2026, 10:30 – 13:30

«Εμείς και οι Άλλοι: Нарκισσισμός, Οργή και το Δύσκολο Σχετίζεσθαι»

Προσέλευση: 10:00–10:30

10:30: Στρογγυλό τραπέζι

Συντονιστής: **Πέτρος Πετρίκης**, Αναπληρωτής Καθηγητής Ψυχιατρικής, Ιατρική Σχολή, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Διευθυντής της Ψυχιατρικής Κλινικής ΠΓΝΙ

Χάρης Μωρίκης, Ψυχολόγος, Ψυχαναλυτής, μέλος της ΕΨΕ και της ΙΡΑ

«Δύσκολες σχέσεις, αδύνατος Έρωτας: Όταν ο πολιτισμός γίνεται πηγή δυστυχίας»

Οι σχέσεις μας με τους άλλους, σαν σειсмоγράφος, καταγράφουν τις μεγάλες δονήσεις που έχει προκαλέσει η ραγδαία εξέλιξη των πραγμάτων τις τελευταίες δεκαετίες. Αυτές αποτυπώνονται και σε ψυχικό επίπεδο: Το σύγχρονο υποκείμενο, υπερχελίζεται από Нарκισσισμό: ο «άλλος» δείχνει να εξαφανίζεται, ή να λειτουργεί μόνον για τις δικές του ανάγκες, αναλώσιμος, διαρκώς έτοιμος προς αντικατάσταση. Ταυτόχρονα, η τεχνολογία δίνει στον καθένα μία ψευδαισθηση παντοδυναμίας και αυτάρκειας, ότι μπορεί να υπάρξει χωρίς τον «άλλο». Ποιες είναι οι συνθήκες που σε ψυχικό επίπεδο εμποδίζουν τις γνήσιες και αληθινές συνδέσεις; που καθιστούν πολύ δύσκολο τον Έρωτα; Πώς ο «Πολιτισμός», καταλήγει να γίνεται πηγή δυστυχίας;

Κώστας Ζερβός, Ψυχίατρος, Ψυχαναλυτής, μέλος της ΕΨΕ και της ΙΡΑ

«Μπορεί ο αναλυτής να είναι ουδέτερος;»

Εξετάζεται η έννοια της ψυχαναλυτικής ουδετερότητας ως μια σύλληψη επηρεασμένη σε μεγάλο βαθμό από μια επιστημονική ιδεολογία που θεωρούσε ότι το υποκείμενο μπορεί να υπάρχει ανεξάρτητα από τον κόσμο και ο κόσμος ανεξάρτητα από το υποκείμενο. Καθώς όμως αλλάζουν το φιλοσοφικό και το επιστημολογικό παράδειγμα, αλλάζει και ο τρόπος που βλέπουμε την ουδετερότητα. Γιατί υποκείμενο μεμονωμένο χωρίς τον άλλον, δεν υπάρχει και ούτε μπορεί να μελετηθεί, πόσο μάλλον να θεραπευτεί.

Πανωραία Ανδριοπούλου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Κλινικής Ψυχολογίας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

«Πίσω από τη μάσκα της μεγαλοπρέπειας και της οργής: όταν το ευάλωτο παιδί φοβάται την εγγύτητα»

Η ομιλία προσεγγίζει τον нарκισσισμό και ιδιαίτερα την ευάλωτη διάστασή του, μέσα από το πρίσμα του δεσμού και της θεραπείας σχημάτων. Πίσω από τη μάσκα της μεγαλοπρέπειας, της απαίτησης και της οργής αναδύεται συχνά ένα παιδί που δεν μπόρεσε να βιώσει την ανάγκη, την εξάρτηση και την ευαλωτότητα μέσα σε μια αρκετά ασφαλή πρωταρχική σχέση. Όταν η εγγύτητα δεν σημαίνει κράτημα αλλά έκθεση, ταπείνωση, απόρριψη ή συναισθηματική στέρηση, πώς συγκροτείται ένας ψυχισμός που χρειάζεται βαθιά τον άλλον και ταυτόχρονα τον φοβάται; Πώς μετατρέπεται η ανάγκη σε ντροπή, η ευαλωτότητα σε άμυνα και η επιθυμία για σχέση σε πεδίο οργής, απόσυρσης ή υπεροχής;

Θωμάς Υφαντής, Καθηγητής Ψυχιατρικής, Ιατρική Σχολή, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

«Нарκισσιστική Οργή και Ναυάγιο: Από την εκδίκηση στο έλεος. Αναστοχασμοί πάνω στον "Μόμπι Ντικ" του Herman Melville»

Η нарκισσιστική οργή, όρος του Heinz Kohut, γεννιέται όταν μια βαθιά нарκισσιστική πληγή δεν μετασχηματίζεται σε πένθος. Στον Μόμπι Ντικ του Herman Melville, ο Αχάμπ μετατρέπει το τραύμα της απώλειας σε αμείλικτη καταδίωξη, επιχειρώντας να ακυρώσει αυτό που δεν μπορεί να πενήθει, οδηγώντας τελικά το πλήρωμα του στο ναυάγιο. Ο Ισμαήλ, ναύτης και αφηγητής της ιστορίας, είναι ο μόνος επιζών, όχι χάρη σε ηρωισμό αλλά χάρη στην ικανότητα αποστασιοποίησης. Τι σημαίνει ότι μόνο εκείνος επιβιώνει και μπορεί να αφηγηθεί το ναυάγιο; Από τη θέση του «θεατή του ναυαγίου», προσεγγίζει ίσως τη λειτουργία του ψυχαναλυτή: εκείνου που δεν καταδιώκει το τραύμα αλλά το μετασχηματίζει σε αφήγημα, μια λήψη από το «πρέπει να εκδικηθώ» στο «μπορώ να αφηγηθώ», μια μετάβαση από την οργή στο έλεος.

Συζήτηση – Κλείσιμο του τριημέρου

Παράλληλες Δράσεις

Dream Team «Χάρισε Ζωή»

Η Dream Team «Χάρισε Ζωή» θα βρίσκεται στον χώρο, παρέχοντας ενημέρωση και πραγματοποιώντας εγγραφές εθελοντών δοτών μυελού των οστών.

Λέσχη Δημιουργικής Φωτογραφίας «Φωτόραση»

Έκθεση φωτογραφίας με θέμα «Εμείς και οι Άλλοι» από τη Λέσχη Δημιουργικής Φωτογραφίας «Φωτόραση»

από το «πρέπει να εκδικηθώ»
στο «μπορώ να αφηγηθώ»

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ